

مفاهیم مربوط به نقطه

تمرین های کتاب - ۹

۱ دو نقطه $A(14, 3)$ و $B(10, -13)$ را در نظر بگیرید. فاصله مبدأ مختصات را از وسط پاره خط AB بدست آورید.

تمرین های کتاب - ۹

۲ نشان دهید مثلث با رأس های $A(1, 2)$ و $B(2, 5)$ و $C(4, 1)$ یک مثلث متساوی الساقین قائم الزاویه است.

تمرین های کتاب - ۹

۳ دو انتهای یکی از قطرهای دایره ای نقاط $A(-2, 2)$ و $B(6, 4)$ هستند.

الف - اندازه شعاع و مختصات مرکز دایره را بیابید.

ب - آیا نقطه $C(7, 3)$ بر روی محیط این دایره قرار دارد؟ چرا؟

۴ طول جغرافیایی تبریز تقریباً 46° درجه شرقی و عرض جغرافیایی آن حدود 38° درجه شمالی است. برای راحتی، می توانیم موقعیت این شهر را به طور خلاصه، به صورت $(46, 38)$ نشان دهیم. این اطلاعات درباره چابهار به صورت $(41, 25)$ است. با فرض اینکه مسافت فیزیکی هر درجه طول جغرافیایی همانند مسافت فیزیکی هر درجه عرض جغرافیایی برابر 110 کیلومتر باشد، مطلوب است محاسبه فاصله تقریبی این دو شهر.

تمرین های کتاب - ۱۰

تمرین های کتاب - ۶

۵ نقاط $A(2, 0)$, $B(5, 4)$ و $C(-2, 3)$ را در نظر بگیرید:

الف - محیط مثلث ABC را بدست آورید.

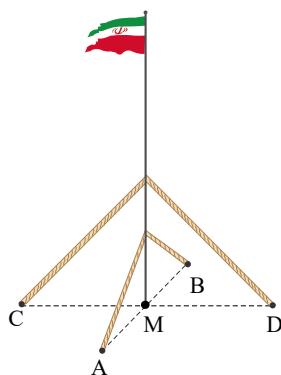
ب - ABC چه نوع مثلثی است؟

پ - مساحت مثلث ABC را بدست آورید.

تمرین های کتاب - ۹

۶ نقاط $A(2, 3)$ و $B(1, 0)$ و $C(1, -2)$ و $D(-1, 0)$ سه رأس از مستطیل $ABCD$ هستند. مختصات رأس چهارم مستطیل را بیابید.

- ۷ یک میله پرچم، مطابق شکل توسط کابل‌هایی به چهار نقطه $A(-3, -2)$ و $B(5, 2)$ و $C(0, 1)$ و $D(0, -3)$ در زمین محکم شده است، به‌طوری که فاصله هریک از چهار نقطه تا پای میله برابر است با فاصله نقطه مقابل آن تا پای میله، مختصات نقطه D را بدست آورید.

تمرین‌های کتاب-۷

- ۸ مثلث با رأس‌های $A(1, 9)$, $B(3, 1)$ و $C(7, 11)$ را در نظر بگیرید.

الف - مختصات M , نقطه وسط ضلع BC را مشخص کنید.

ب - طول میانه AM را محاسبه کنید.

پ - معادله میانه AM را بدست آورید.

تمرین‌های کتاب-۹

- ۹ الف - نقطه $N(5, -4)$ وسط پاره خط واصل بین دو نقطه A و $B(7, -2)$ است. مختصات نقطه A را بیابید.

ب - قرینه نقطه $C(1, 2)$ نسبت به نقطه $M(-1, 4)$ را بدست آورید.

بررسی اوضاع نسبی دو خط

- ۱۰ وضعیت هر جفت از خطوط زیر را نسبت به هم مشخص کنید.

تمرین‌های کتاب-۹

$$T : y = 2x - 3$$

$$\Delta : x + 2y = 0$$

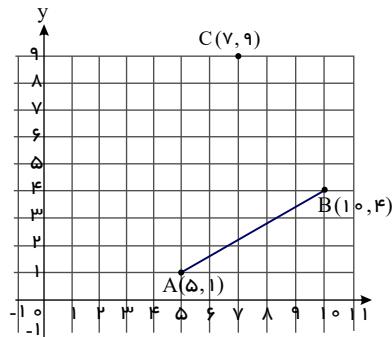
تمرین‌های کتاب-۱۱

- ۱۱ خط L به معادله $1 - 2y - 3x = 0$ و خط T با عرض از مبدأ ۵ به معادله $y = mx + 5$ را در نظر بگیرید.

الف - m , را طوی بیابید که خط T با خط L موازی باشد.

ب - به ازای چه مقداری از m , دو خط بر یکدیگر عمودند؟

مربع $ABCD$ در ناحیه اول صفحه مختصات واقع است، به طوری که $(1, 5)$ و $(10, 4)$ دو رأس مجاور آن هستند. الف - تمرین های کتاب - ۴

شیب ضلع AB را بنویسید.

ب - شیب ضلع AD را حساب کنید و معادله این ضلع را بنویسید.

پ - اگر بدانیم نقطه $C(7, 9)$ رأس سوم مربع است، مختصات رأس D را بیابید.

ت) مربع را به طور کامل رسم کنید.

فاصله ها

یکی از اضلاع مربعی بر خط $1 - L : y = 2x - 1$ واقع است. اگر $(3, 0)$ یکی از رئوس این مربع باشد، مساحت آن را بدست آورید. (۱۳)

تمرین های کتاب - ۹

تمرین های کتاب - ۹

فاصله نقطه $P(7, -4)$ را از هر یک از خطوط با معادله های زیر بدست آورید. (۱۴)

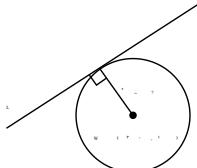
الف) $L : 2x + y = 5$

ب) $T : x = 5$

پ) $\Delta : y = 0$

تمرین های کتاب - ۹

خط $0 = L : 3x - 4y = 1$ بر دایره ای به مرکز $W(2, -1)$ مماس است. شعاع دایره را بیابید. (۱۵)

تمرین های کتاب - ۹

نشان دهید دو خط با معادلات $0 = 12y + 8 = 0$ و $0 = 5x - 10 = 0$ با یکدیگر موازی اند. (۱۶)

ب - فاصله این دو خط را محاسبه کنید.

پاسخنامه شرکت

$$\left. \begin{array}{l} x_M = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{14+10}{2} \rightarrow x_M = 12 \\ y_M = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{10-12}{2} \rightarrow y_M = -5 \\ OM = \sqrt{x_M^2 + y_M^2} = \sqrt{12^2 + (-5)^2} = \sqrt{144 + 25} \rightarrow OM = 13 \end{array} \right\} \rightarrow M(12, -5)$$

$$\begin{aligned} AB &= \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2} = \sqrt{(1 - 2)^2 + (2 - 5)^2} = \sqrt{1 + 9} \rightarrow AB = \sqrt{10} \\ AC &= \sqrt{(x_A - x_C)^2 + (y_A - y_C)^2} = \sqrt{(1 - 4)^2 + (2 - 1)^2} = \sqrt{9 + 1} \rightarrow AC = \sqrt{10} \\ BC &= \sqrt{(x_B - x_C)^2 + (y_B - y_C)^2} = \sqrt{(2 - 4)^2 + (5 - 1)^2} = \sqrt{4 + 16} \rightarrow BC = \sqrt{20} \\ AB &= AC, \quad AB^2 + AC^2 = BC^2 \rightarrow \text{متضاد} \text{ متساوی} \text{ قائم الزاویه} = \triangle ABC \end{aligned}$$

(الف) $AB = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2} = \sqrt{(2 - 6)^2 + (-2 - 4)^2} = \sqrt{16 + 36} = \sqrt{52}$
 $\rightarrow AB = \sqrt{4 \times 13} = 2\sqrt{13}, \quad AB = 2R \rightarrow 2\sqrt{13} = 2R \rightarrow R = \sqrt{13}$

$$\left. \begin{array}{l} x_O = \frac{x_A + x_B}{2} = \frac{2+6}{2} = 4 \\ y_O = \frac{y_A + y_B}{2} = \frac{-2+4}{2} = 1 \end{array} \right\} \rightarrow O(4, 1) \quad \text{مرکز دایره}$$

(ب) $OC = \sqrt{(x_O - x_C)^2 + (y_O - y_C)^2} = \sqrt{(4 - 8)^2 + (1 - 3)^2} = \sqrt{9 + 4} = \sqrt{13}$
 $OC = \sqrt{13} \rightarrow OC = R \rightarrow$ نقطه C روی محیط دایره قرار دارد

تبریز $A(46, 38)$ چابهار و $B(61, 25)$

$$AB = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2} = \sqrt{(46 - 61)^2 + (38 - 25)^2} = \sqrt{225 + 169}$$

$$\rightarrow AB = \sqrt{394} \rightarrow AB \approx 19,85$$

فاصله تبریز تا چابهار $\approx 19,85 \times 110 \approx 2183,5 km$

(الف)

$$\begin{aligned} AB &= \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2} = \sqrt{(2 - 5)^2 + (0 - 4)^2} = \sqrt{9 + 16} \rightarrow AB = 5 \\ AC &= \sqrt{(x_A - x_C)^2 + (y_A - y_C)^2} = \sqrt{(2 - (-2))^2 + (0 - 3)^2} = \sqrt{16 + 9} \rightarrow AC = 5 \\ BC &= \sqrt{(x_B - x_C)^2 + (y_B - y_C)^2} = \sqrt{(5 - (-2))^2 + (4 - 3)^2} = \sqrt{49 + 1} = \sqrt{50} \\ \rightarrow BC &= 5\sqrt{2} \end{aligned}$$

$$\triangle ABC \text{ محیط} = P = AB + AC + BC = 5 + 5 + 5\sqrt{2} \rightarrow P = 10 + 5\sqrt{2}$$

(ب)

$$\left. \begin{array}{l} m_{AB} = \frac{y_A - y_B}{x_A - x_B} = \frac{0 - 4}{2 - 5} = \frac{-4}{-3} = \frac{4}{3} \\ m_{AC} = \frac{y_A - y_C}{x_A - x_C} = \frac{0 - 3}{2 - (-2)} = -\frac{3}{4} \end{array} \right\} m_{AB} \cdot m_{AC} = \frac{4}{3} \times \frac{-3}{4} = -1$$

$\rightarrow AB \perp AC \rightarrow \hat{A} = 90^\circ \rightarrow \triangle ABC$ قائم الزاویه متساوی الساقین

$$\text{پ) } S_{\triangle ABC} = \frac{AB \times AC}{2} = \frac{5 \times 5}{2} \rightarrow S_{\triangle ABC} = 12,5$$

$$\begin{cases} x_A + x_C = x_B + x_D \rightarrow ۲ + ۱ = -۱ + x_D \rightarrow x_D = ۴ \\ y_A + y_C = y_B + y_D \rightarrow ۳ - ۲ = ۰ + y_D \rightarrow y_D = ۱ \end{cases} \rightarrow D(۴, ۱)$$

$$\begin{cases} x_M = \frac{x_A + x_B}{۲} = \frac{-۳ + ۵}{۲} = ۱ \\ y_M = \frac{y_A + y_B}{۲} = \frac{-۲ + ۲}{۲} = ۰ \end{cases} \rightarrow M(۱, ۰)$$

$$\begin{cases} x_M = \frac{x_C + x_D}{۲} \\ y_M = \frac{y_C + y_D}{۲} \end{cases} \rightarrow \begin{cases} ۱ = \frac{۰ + x_D}{۲} \rightarrow x_D = ۲ \\ ۰ = \frac{۱ + y_D}{۲} \rightarrow y_D = -۱ \end{cases} \rightarrow D(۲, -۱)$$

$$\text{الف) } \begin{cases} x_M = \frac{x_B + x_C}{۲} = \frac{۳ + ۵}{۲} \rightarrow x_M = ۵ \\ y_M = \frac{y_B + y_C}{۲} = \frac{۱ + ۱}{۲} \rightarrow y_M = ۱ \end{cases} \rightarrow M(۵, ۱)$$

$$\text{پ) } AM = \sqrt{(x_A - x_M)^۲ + (y_A - y_M)^۲} = \sqrt{(۱ - ۵)^۲ + (۴ - ۱)^۲} = \sqrt{۱۶ + ۹} \rightarrow AM = ۵$$

$$\text{پ) } m_{AM} = \frac{y_A - y_M}{x_A - x_M} = \frac{۴ - ۱}{۱ - ۵} = \frac{۳}{-۴}$$

$$\rightarrow y - y_A = m_{AM}(x - x_A) \rightarrow y - ۴ = -\frac{۳}{۴}(x - ۱) \rightarrow y - ۴ = -\frac{۳}{۴}x + \frac{۳}{۴}$$

$$\rightarrow y = -\frac{۳}{۴}x + \frac{۳}{۴} + ۴ \rightarrow y = -\frac{۳}{۴}x + \frac{۳۹}{۴}$$

$$\text{الف) } \begin{cases} x_N = \frac{x_A + x_B}{۲} \rightarrow ۵ = \frac{x_A + ۵}{۲} \rightarrow ۱۰ = x_A + ۵ \rightarrow x_A = ۵ \\ y_N = \frac{y_A + y_B}{۲} \rightarrow ۱ = \frac{y_A - ۲}{۲} \rightarrow -۴ = y_A - ۲ \rightarrow y_A = -۴ \end{cases} \rightarrow A(۵, -۴)$$

ب) قرینه نقطه C نسبت به نقطه M نقطه D است، بطوری‌که M وسط پاره خط DC است.

$$\begin{cases} x_M = \frac{x_C + x_D}{۲} \rightarrow -۱ = \frac{۱ + x_D}{۲} \rightarrow -۲ = ۱ + x_D \rightarrow x_D = -۳ \\ y_M = \frac{y_C + y_D}{۲} \rightarrow ۱ = \frac{۱ + y_D}{۲} \rightarrow ۱ = ۱ + y_D \rightarrow y_D = ۰ \end{cases} \rightarrow D(-۳, ۰)$$

$$L : ۲x - ۱ = y \rightarrow y = ۲x - ۱ \rightarrow m_L = ۲$$

$$T : y = ۲x - ۳ \rightarrow m_T = ۲$$

$$\Delta : x + ۲y = ۰ \rightarrow ۲y = -x \rightarrow y = -\frac{۱}{۲}x \rightarrow m_\Delta = -\frac{۱}{۲}$$

$m_L = m_T \rightarrow T$ و L موازی هستند

$m_L \cdot m_\Delta = -۱ \rightarrow$ عمود بر هم هستند Δ و L

$m_T \cdot m_\Delta = -۱ \rightarrow$ عمود بر هم هستند Δ و T

$$۲y - ۳x = ۱ \rightarrow ۲y = ۳x + ۱ \rightarrow y = \frac{۳}{۲}x + \frac{۱}{۲} \rightarrow m' = \frac{۳}{۲}$$

$$\text{دو خط موازی (الف) } \rightarrow m = m' \rightarrow m = \frac{۳}{۲}$$

$$\text{دو خط عمود (ب) } \rightarrow m \cdot m' = -۱ \rightarrow m = \frac{-۱}{m'} \rightarrow m = -\frac{۲}{۳}$$

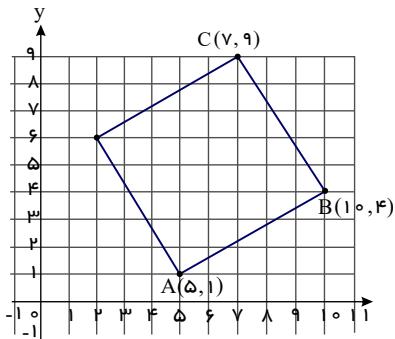
$$\text{الف) } m_{AB} = \frac{y_A - y_B}{x_A - x_B} = \frac{۱ - ۴}{۵ - ۱۰} = \frac{-۳}{-۵} \rightarrow m_{AB} = \frac{۳}{۵}$$

پ) $AB \perp AD \rightarrow m_{AD} \cdot m_{AB} = -1 \rightarrow m_{AD} = \frac{-1}{m_{AB}} = \frac{-1}{\frac{1}{5}} = -5 \rightarrow m_{AD} = -\frac{5}{3}$

پ) مربع نوعی از متوازی‌الاضلاع است و دارای:

$$\begin{cases} x_A + x_C = x_B + x_D \\ y_A + y_C = y_B + y_D \end{cases} \rightarrow \begin{cases} ۱ + ۴ = ۲ + x_D \\ ۱ + ۴ = ۳ + y_D \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x_D = ۲ \\ y_D = ۳ \end{cases} \rightarrow D(۲, ۳)$$

(ت)

فاصله هر رأس مربع از ضلع مقابل برابر طول مربع است پس فاصله نقطه A از خط L برابر طول ضلع مربع است. ۱۳

$y = ۲x - ۱ \rightarrow ۲x - y - ۱ = ۰$

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|2(۱) - 1(۰) - 1|}{\sqrt{۲^2 + (-1)^2}} = \frac{۱}{\sqrt{۵}} \rightarrow d = \sqrt{\frac{۱}{۵}}$$

$$S = (\sqrt{۵})^2 \rightarrow S = ۵$$

مساحت مربع

۱۴

الف) $L : ۲x + y = ۵ \rightarrow ۲x + y - ۵ = ۰$

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|2(۲) + 1(-۳) - ۵|}{\sqrt{۲^2 + ۱^2}} = \frac{۱}{\sqrt{۵}} \rightarrow d = \sqrt{\frac{۱}{۵}}$$

ب) $T : x = ۱ \rightarrow x - ۱ = ۰$

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|1(۲) + 0(-۳) - ۱|}{\sqrt{1^2 + 0^2}} = \frac{۱}{۱} \rightarrow d = ۱$$

پ) $\Delta : y = ۰$

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|0 \times ۲ + 1(-۳) + ۰|}{\sqrt{0^2 + 1^2}} = \frac{۳}{۱} \rightarrow d = ۳$$

خط مماس بر دایره بر شعاع گذرنده از نقطه تماس عمود است، پس داریم: ۱۵

$$d = \frac{|ax_0 + by_0 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|3(۲) - ۳(-۱) + ۰|}{\sqrt{3^2 + (-۳)^2}} = \frac{۹}{۶} \rightarrow R = ۳$$

الف) $\begin{cases} ۳x - ۱۲y + ۱ = ۰ \rightarrow ۳x + ۱ = ۱۲y \rightarrow y = \frac{۱}{۱۲}x + \frac{۱}{۱۲} \rightarrow m_1 = \frac{۱}{۱۲} \\ -۱۰x + ۲۴y + ۱ = ۰ \rightarrow ۲۴y = ۱۰x - ۱ \rightarrow y = \frac{۱۰}{۲۴}x - \frac{۱}{۲۴} \rightarrow m_2 = \frac{۱۰}{۲۴} \end{cases}$

دو خط باهم موازیند

ب) $L_1 : ۳x - ۱۲y + ۱ = ۰ \quad L_2 : ۳x - ۱۲y - ۱ = ۰$

$$d = \frac{|c_1 - c_2|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|1 - (-1)|}{\sqrt{۳^2 + (-۱۲)^2}} = \frac{۲}{\sqrt{۱۴۷}} = \frac{۲}{۱۳} = \frac{۱۳}{۱۳} \rightarrow d = ۱$$